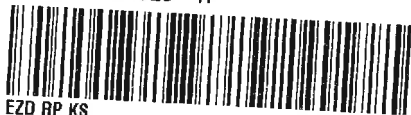




KONFEDERACJA
WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ

Warszawa, 17.10 2025 r.

RPW/34576/2025 – 1P



EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2025 – 10 – 17
Data wpływu: 2025 – 10 – 17

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

-o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Karinę Annę Bosak.

Karina Bosak

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-III-000.335.2025

Data wpływu 17.10.2025

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 598⁵ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W postanowieniu o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką sąd określa termin, w jakim zobowiązany powinien oddać uprawnionemu osobę podlegającą władzy rodzicielskiej lub pozostającą pod opieką. Przepis art. 577 stosuje się.”;

2) art. 598⁶ otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli zobowiązany nie zastosuje się do postanowienia, o którym mowa w art. 598⁵ § 1 lub 2, sąd, na wniosek uprawnionego, zleca kuratorowi sądowemu odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką.

§ 2. Kurator sądowy sporządza protokół z czynności związanych z przymusowym odebraniem osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, a jego odpis niezwłocznie przesyła do sądu.

§ 3. Protokół odbioru zawiera: wskazanie postanowienia sądu, oznaczenie czynności, jej czasu i miejsca oraz osób w niej uczestniczących, przebieg czynności oraz oświadczenia i wnioski osób w niej uczestniczących, a także w miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności, w szczególności okoliczności, o których mowa w art. 598¹².

§ 4. Protokół odbioru podpisują wszystkie osoby uczestniczące w czynności.

§ 5. Zapis obrazu i dźwięku, o którym mowa w art. 11 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1095) stanowi załącznik do protokołu odbioru.”;

3) art. 598⁹ otrzymuje brzmienie:

„§1. Przymusowe odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką i oddanie jej uprawnionemu może nastąpić tylko w obecności uprawnionego albo osoby przez niego upoważnionej lub przedstawiciela instytucji przez niego upoważnionej oraz w obecności psychologa.

§2. Jeżeli żadna z tych osób nie stawia się w terminie wyznaczonym przez kuratora sądowego, czynność nie będzie dokonana.

§3. O terminie odebrania nie zawiadamia się zobowiązanego. Kurator sądowy dokonuje przekazania odebranej osoby uprawnionemu albo osobie przez niego upoważnionej lub przedstawicielowi instytucji przez niego upoważnionej, po czym zawiadamia zobowiązanego o dokonaniu tej czynności.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1095) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 po pkt 5 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu i dźwięku czynności związanych z przymusowym odebraniem osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką.”;

2) po art. 11 dodaje się art. 11¹ w brzmieniu:

„Art. 11¹. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy wykonywaniu obowiązku, o którym mowa w art. 11 pkt 6, w tym również sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów obrazu i dźwięku, mając na względzie zapewnienie skuteczności działań podejmowanych przez kuratora sądowego, poszanowanie praw osób, wobec których działania te są podejmowane oraz konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu i dźwięku przed utratą, zniekształceniem, a także zapewnienie ochrony praw osób, których wizerunek został utrwalony.”.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

UZASADNIENIE

Proponowane zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego oraz ustawie o kuratorach sądowych mają na celu zapewnienie przestrzegania zasady dobra dziecka podczas procedury odbierania małoletnich dzieci oraz zwiększenie transparentności procedury przymusowego odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, przy zapewnieniu poszanowania praw wszystkich zaangażowanych stron. W tym celu proponujemy doprecyzowanie dla sądów przesłanek zmiany postanowienia przez sąd opiekuńczy na gruncie art. 577 KPC; konieczności skutecznego rejestrowania odbioru dziecka za pomocą zapisu obrazu i dźwięku i zachowywania tych materiałów, oraz obowiązkowy udział psychologa w procedurze przymusowego odbioru.

Prezentowane zmiany są koniecznymi pierwszymi krokami w celu zwalczania licznych i skandalizujących przykładów traumatyzujących sposób odbioru dzieci. Zmiany odpowiadają również na problemy i braki rozpoznane chociażby przez Ministra Sprawiedliwości i inne podmioty w opublikowanych w kwietniu 2025 nowych wytycznych dotyczących przymusowego odbioru dzieci.

Zastosowanie art. 577 KPC (zmiana art. 598⁵ § 1 KPC)

Art. 577 KPC (przesłanka zmiany postanowienia przez sąd opiekuńczy) może znaleźć zastosowanie w fazie postępowania wykonawczego, związanego z przymusowym odebraniem dziecka (art. 598(6) KPC), tylko w wyjątkowych i skrajnych przypadkach. Wynika to z orzecznictwa Sądu Najwyższego, np. postanowienia z 17 marca 2021 r. I CSKP 38/21. Mimo to, Sądy mają wątpliwości dot. możliwości zastosowania art. 577 KPC, stąd konieczność jednoznacznego rozstrzygnięcia tej wątpliwości na gruncie przepisów postępowania cywilnego.

Zastosowanie art. 577 KPC w proponowanej zmianie dotyczy sytuacji, w których po wydaniu prawomocnego postanowienia o odebraniu dziecka ujawnią się nowe, istotne okoliczności (*causa superveniens*), które uniemożliwiają wykonanie orzeczenia w sposób zgodny z dobrem dziecka. Takie okoliczności mogą uzasadniać zmianę postanowienia o zleceniu kuratorowi przymusowego odbioru dziecka, jeśli kontynuacja postępowania wykonawczego byłaby sprzeczna z najlepszym interesem dziecka.

Uchylenie postanowienia o przymusowym odbiorze na podstawie art. 577 KPC jest możliwe jedynie w wyjątkowych przypadkach, gdy:

- Pojawiają się trwałe przeszkody uniemożliwiające wykonanie orzeczenia, których sąd nie mógł uwzględnić przy wydaniu postanowienia;
- Przeszkody te mają charakter trwały i nie można ich przewyciężyć za pomocą środków dostępnych w postępowaniu wykonawczym, takich jak wstrzymanie wykonania orzeczenia (art. 598(12) § 2 KPC) czy podjęcie działań zmierzających do złagodzenia trudnej sytuacji dziecka (np. wzmocnienie więzi z rodzicem przejmującym pieczę).
- Kontynuacja postępowania wykonawczego naruszałaby dobro dziecka, powodując poważne ryzyko szkody psychicznej lub fizycznej albo stawiając dziecko w sytuacji nie do zniesienia.

Sąd nadzorujący postępowanie wykonawcze jest zobowiązany do zapewnienia, że przymusowe odebranie dziecka nie naruszy jego dobra, w szczególności nie wywoła krzywdy fizycznej lub moralnej (art. 598(12) KPC). W tym celu może:

- 1) Wstrzymać wykonanie orzeczenia do czasu ustania stanu zagrożenia.
- 2) Podejmować zarządzenia mające na celu zminimalizowanie negatywnych skutków dla dziecka, np. organizację kontaktów z rodzicem przejmującym pieczę czy neutralizację konfliktu między rodzicami.

W skrajnych przypadkach, w razie ujawnienia nowych okoliczności, rozważyć zmianę postanowienia o przymusowym odbiorze na podstawie art. 577 KPC, jeśli dalsze wykonanie orzeczenia byłoby sprzeczne z interesem dziecka.

Sporządzenie protokołu odbioru (zmiana art. 598⁶ § 2-5 KPC)

Wprowadzenie obowiązku sporządzania szczegółowego protokołu odbioru, zawierającego informacje o postanowieniu sądu, przebiegu czynności, uczestnikach, ich oświadczeniach oraz okolicznościach, takich jak te określone w art. 598(12) KPC, zwiększa przejrzystość działań kuratora.

Protokół, podpisany przez wszystkie osoby uczestniczące w czynności, stanowi formalny dokument umożliwiający weryfikację prawidłowości przeprowadzonej procedury. Dołączenie zapisu obrazu i dźwięku jako załącznika do protokołu dodatkowo wzmacnia dowodowy charakter tych działań, zapewniając możliwość późniejszej kontroli i oceny zgodności z prawem.

Obecność uprawnionych osób i psychologa (zmiana art. 598⁹ KPC)

Zmiana wprowadza obowiązkowy udział psychologa w procedurze przymusowego odbioru. Obecność psychologa ma na celu minimalizowanie potencjalnych negatywnych skutków emocjonalnych dla dziecka, w szczególności prawidłową ocenę przesłanek, o których mowa w art. 598¹² KPC. Brak powiadomienia psychologa o terminie odbioru uniemożliwia przeprowadzenie czynności. Pozostałe zmiany tego przepisu mają charakter wyłącznie porządkujący.

Rejestracja czynności za pomocą środków technicznych (art. 11 pkt 6 i art. 11(1) ustawy o kuratorach sądowych)

Obowiązek rejestrowania obrazu i dźwięku podczas przymusowego odbioru oraz określenie zasad przechowywania, odtwarzania i kopiowania tych zapisów przez Ministra Sprawiedliwości gwarantuje obiektywną dokumentację przebiegu czynności. Tego rodzaju rejestracja minimalizuje ryzyko sporów dotyczących okoliczności odbioru, a także chroni zarówno prawa osoby odbieranej, jak i kuratora przed potencjalnymi zarzutami o niewłaściwe postępowanie. Ponadto, taka forma protokolowania czynności stwarza Sądowi możliwość oceny wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 598¹² KPC, a w konsekwencji ocenę czy zachodzą okoliczności umożliwiające zmianę wykonywanego orzeczenia, tj. zastosowania w sprawie art. 577 KPC.

Przewidziana w projekcie delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia wykonawczego jest konsekwencją wprowadzenia obowiązku rejestracji czynności odbioru dokonywanej przez kuratora. Rozporządzenie wykonawcze ma przede wszystkim na celu zapewnienie bezpieczeństwa przechowywanych danych oraz sposobu postępowania z tymi danymi.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej. Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom

i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozwiązania nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.



DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR)
projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Karina Anna Bosak

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

W samym 2024 roku procedurę przymusowego odbioru uruchamiano ponad 1200 przypadkach, co wskazuje, że jest ona stosunkowo powszechna a przy obecnych warunkach prawnych każdy z tych odbiorów stwarza ryzyka dla wszystkich zaangażowanych, a szczególnie dzieci. Rozliczne przykłady skandalizujących doniesień medialnych ukazujących realia przymusowego odbioru dzieci udowadniają, że wspomniane ryzyka często się materializują i prowadzą przede wszystkim do traumatyzacji dzieci.

Proponowane zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego oraz ustawie o kuratorach sądowych mają na celu zapewnienie przestrzegania zasady dobra dziecka podczas procedury odbierania małoletnich dzieci oraz zwiększenie transparentności procedury przymusowego odebrania osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, przy zapewnieniu poszanowania praw wszystkich zaangażowanych stron. W tym celu proponujemy doprecyzowanie przesłanek zmiany postanowienia na gruncie art. 577 KPC; konieczności skutecznego rejestrowania odbioru dziecka za pomocą zapisu obrazu i dźwięku i zachowywania tych materiałów, oraz obowiązkowy udział psychologa w procedurze przymusowego odbioru. Prezentowane zmiany jawią się są koniecznymi pierwszymi krokami w celu zwalczania licznych i skandalizujących przykładów traumatyzujących sposób odbioru dzieci.

Obecne przepisy nie wymagają w procesie przymusowego odbioru dziecka obecności psychologa a praktyka ukazuje, że ogólna wytyczna Ministra Sprawiedliwości w tej sprawie

jest niewystarczająca do zmienienia tego stanu rzeczy. Ponadto Obecne przepisy ułatwiają przeprowadzenie odbiorów bez nadzoru w postaci zapisów obrazu i dźwięku. Podobne zapisy są już od lat standardem w przypadku różnych działań np. funkcjonariuszy Policji i widoczny sposób przyczyniają się na wzrost transparentności i jakość służby. Zwiększa to też bezpieczeństwo i ewentualne dochodzenie odszkodowań przez tych, którzy niesłusznie ucierpieli. Zaskakuje fakt, że jak dotychczas podobnych standardów nie ma w przypadkach przymusowego odbioru dzieci.

Finalnie, proponowane zmiany doprowadzą również do jednoznacznego rozstrzygnięcia na gruncie przepisów postępowania cywilnego w sprawie zastosowania art. 577 KPC (zmiana postanowienia przez sąd opiekuńczy) w fazie postępowania wykonawczego przymusowego odbioru.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- Nie

Nie rozważano. Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Proponowane przepisy są zgodne z i osadzone w duchu obecnie obowiązujących. Nie wprowadza się nowych pojęć, które wpływałyby na inne ustawy lub prawo UE.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt ustawy wywoła pozytywne skutki społeczne. Nastąpi podwyższenie standardów i polepszenie praktyki realizacji przepisów związanych z przymusowymi odbiorami dzieci jak i wyjaśnienie wątpliwości istniejących w sądach dotyczących szczególnie art. 577 KPC oraz art. 598(6) KPC.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Nie dotyczy.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Nie dotyczy.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Nie dotyczy.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

- **Nie**

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

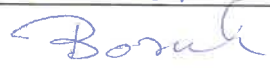
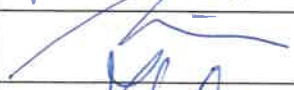
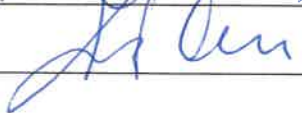
[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- **Nie**



KONFEDERACJA
WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ

Popieram projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i niektórych innych ustaw

L.p.	Imię i nazwisko	Podpis	Nr legitymacji poselskiej
1.	Konrad Berkowicz		16
2.	Karina Bosak		32
3.	Krzysztof Bosak		33
4.	Bronisław Foltyn		80
5.	Sławomir Mentzen		241
6.	Krzysztof Muława		254
7.	Bartłomiej Pejo		285
8.	Grzegorz Płaczek		296
9.	Michał Połuboczek		490
10.	Krzysztof Szymański		485
11.	Krzysztof Tuduj		397
12.	Witold Tumanowicz		399
13.	Michał Wawer		412
14.	Ryszard Wilk		422
15.	Przemysław Wipler		424
16.	Andrzej Zapalowski		443
17.			
18.			